

75
4
MS

Nr. akt _____

Protokół przesłuchania świadka

Dnia 14 marca 1946 r. w Stepnicy
 Sędzia Sledczy Okręg. Sam. Badawski Szadki Niemi w Poddolu
 rejonu Sądu Okręgowego w _____ z siedzibą
Stepnicy Sąd Grodzki w Stepnicy, Oddział Wojny
 w osobie Sędziego Grodzkiego Sędzi. A. Stanus
 z udziałem Protokółanta H. Sokół
 w obecności stron _____

przesłuchał niżej wymienionego w charakterze świadka — bez przysięgi.¹⁾ —

Po uprzedzeniu świadka o odpowiedzialności karnej za fałszywe zeznania i o treści art. 107 k.p.k. — oraz o znaczeniu przysięgi, Sędzia odebrał od niego przysięgę na zarządzie art. _____ k.p.k. po czym —¹⁾ świadek zeznał, co następuje:

Imię i nazwisko Wejleschewski Jan
 Wiek 40
 Imiona rodziców Andrzej i Katarzyna.
 Miejsce zamieszkania Stepnicy
 Zajęcie Sekretarz Gminy w Stepnicy.
 Wyznanie razm. skt.
 Karalność nie karany.
 Stosunek do stron obcy.-

~~Według ludności żydowskiej zabronione prowadzić przedsiębiorstwa, a te oddawane pod zarząd Polaków, a w okresie przejściowym po kilka sklepów przydzielane kontroli Polaków, sprzedawcami byli żydzi. Wprowadzone opaski dla ludności żydowskiej i przymus kłaniania się. Z czasem zakazano chodzić ludności żydowskiej niektórymi ulicami, a w szczególności rynkiem. W takich warunkach żydzi byli do 1 wysiedlenia, które nastąpiło w październiku. W godzinach porannych polecono wszystkim żydom opuścić domy w ciągu 1 godziny i zebrać się na rynek. Wówczas przybyli żydzi od Górnicy i Strzowa pod eskortą Ukraińców w służbie niemieckiej. Uszeregowani następnie w 4 czy 5 wraz z dziećmi zostali skierowani w stronę Pacanowa-Szezucina. W czasie postoju i narazu eskorty strzelano odciągających się żydów lub nie idących w szeregu. Tak że cała droga była zasłana trupami, których w przybliżeniu powyżej 300 osób chwycano milicja~~

¹⁾ Zgodnie wyrazy druku należy przekreślić.

²⁾ W tym miejscu wpisać należy odpowiedź, jakiej udzielił świadek, po uprzedzeniu go o prawie odmówienia zeznań (art. 104 k.p.k.).

179/114
M6
żydowska na nowym ementarzu w grebie masowym. Greby te zostały zniszczone
gdyż w roku 1944/45 w linii frontu znalazły się. W czasie postoju zdarzył
się wypadek przy przewijaniu daleka na ziemi, że jeden z eskorty zastrze-
lił dziecko, również dużo strażców nie opuściło mieszkań i ci na miejscu
zostali zastrzeleni. - Zauważam, że wówczas milicja żydowska tak zwana Rada
Starszych nie została wysiedlona stworzone szwalnię i getto do którego
napłynęło około 1000 żydów z okolicy, którzy się chwilowo ukryli. Domy
względnie mieszkania zostały sprzedawane przez żandarmów, bez szacunku,
na era ekologicznej ludności. Pozostałych żydów często badano i ci wskazywa-
li gdzie były ukryte majątki w nadziei, że utrzymają się nadal. Po pewnym
czasie nastąpiło ponowne wysiedlenie, które objęło już wszystkich żydów
i odbyło się bezkrwawo na podwodach, które miały ich przewieźć w stronę
Sandenierza. Odnośnie przydziałów podzielną ludność na zatrudnioną i bez-
robotną do lat 14 i powyżej 60 lat. Wiadome mi są wypadki w których odnośnie
władze podawały niezgodnie z rzeczywistością wiek obniżające lub podwyższaj
Przeciętne przydziały wynosiły 25 chleba 95 %, około 1 kg. mąki, 25 dgk.
cukru, 50 dgk. marmelady i parę dgk. kawy, co rzeczywiście zaspokajało 50 %
odnośnie chleba a odnośnie innych artykułów 10 %. Ludność żydowska przez-
tkowo strzymywała mniejsze racje a później sami żydzi to dostawali, lub
w kuchni samopomocy żydowskiej, gdzie prowadzili nawet szkołę dla dzieci.

Jako zakładnicy zostali wzięci: Szezepanik Antoni, Bogdan Pietrowicz,
Bronisław Pałys, Gruszcowski Józef, Pełznie Kazimierz, Jasieńska Zofia,
Pelowska Józefa, Leszczyński Henryk i Kumer Władysław. Dwaj ostatni uważani
byli za element przestępczy. Z tych został zwolniony Bogdan Pietrowicz
po kilku miesiącach, reszta przez kobiety byli umieszczeni na afiszach jako
rozstrzelani, mimo że trzech z nich było do roku 1945 w obozie a jeden
z nich został zastrzelony 9 kwietnia 1945 roku w Bergen, a co do dwóch
dalszych nie ma wiadomości. Pelowska w obozie zmarła a Jasieńska powróciła.
W Stepnicy ogłoszone 2 listy około 40 nazwisk rozstrzelanych z tego 10
przeznaczonych do ułaskawienia pod warunkiem, że w ciągu trzech miesięcy
nie powtórzą się jakiegokolwiek przestępstwa polaków. W edzwach też pisano, że zost
skazani wyrokiem Sądu Żandarmarii czy gestapo za działalność przesadzają-
cą w odbudowie Generalgouvernement. Zwykle przypisywano im to jest
skazaniem przestępstwa polegające na przynależności do pewnych organizacji
wojskowych lub politycznych, zwykle trafnie lub nietrafnie, lecz częściej
nie trafnie, lub nie istniejących w terenie.

W Łapankach wywiezione około 30 osób, dzięki staraniu się Zarządu
Gminy, przekupstwo, prezenty i przyjęciami. W czerwcu 1943 roku została
cała osada obywatelska ekspedycja wypędzone wszystkich ludzi z mieszkań
ustawione na rynku wśród szeszelaniny następnie legitymowane iab według
uznania wybierane młodsze osoby i wywiezione kilkoma autami. Większość z tych
osób była z poza osady, gdyż był to dzień targowy. Często też odbywały się
spędy koni, gdzie ich zabierano za niepełnym odszkodowaniem. Również odbywały
się pobory junaków przyczyną konisja nie-żadko brała łapówki za zwolnienia
ta że raz w czasie kolacji urządzonej dla konisja i poborowej ze składek
w mieszkaniu burmistrza

17
3
w likwidacji burmistrza wkroczyło 4 partyzantów z Aleksandrem Temezykiem na
cele i po stereryzowaniu obecnych obito na poleżadana i odebrano 15000
st rzesnu junakowi, który był według wywiadu inkasentem komisji.-

W związku z poleceniem oddawania książek przez dzieci szkolne
nie jedno z nich płakało a nawet mówiło, że szukało gdyż mówiło iż oddało
książki nie potrzebne.

Odczytano.-

123
Dodatkowe zeznaje: Najbardziej znany na tutejszym terenie był
Hansel Hansa kat gestapo i pestrach ludności, Kunz. Również znany był ze
swojej brutalności Kunz. Za najłagodniejszego i jakgdyby sprzyjającego
polakom uważam Berezieszek. Jaki udział w zakresie działalności wadarmarii
i gestapo brał Dr. Schfer i inn. w administracji tego nie wiem.

Odnosiąc gospodarki rolnej nie-ubiegany był Wagner, był szły do
więzień i stworzył obóz w Słupi.

Ze swej ordynarzędzi znany był Jągeda naczelnik poczty z Buska.

Z zapamiętania o ile niecał wszyscy byli skłonni do przyjmowania to
najwięcej ich wymagał Pose kierownik urzędu Pracy.

Odczytano.-

J. Wojciechowy

Sędzia Grochowski

Stul

Protokoleant:

J. Choj.